

Foto: Lovisa Lindberg, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Herdins skölbrygga

Herdins skölbrygga är den sista kvarvarande resten av Herdinska färgargården, som var belägen intill Faluån. Färgeriet grundades på 1760-talet och var verksamt i mer än 200 år. Skölbryggan förklarades som byggnadsminne 1988.

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

Beskrivning

Historik

Hantverkar- och handelsgårdar var förr dominerande inslag i Falu innerstad. En av de sista hantverkargårdarna var Herdinska färgargården som i likhet med många andra hantverkargårdar var belägen i Faluåns närhet. Herdinska färgargården var en av de sista kvarvarande hantverkargårdarna när den brann ner på 1980-talet. Färgargården var belägen i centrala Falun i kvarteret Fisktorget, i hörnet av nuvarande Östra Hamngatan och Stadshusgränd.

Herdins färgeri grundlades på 1760-talet. Under 1700-talet hade Falun kommit att alltmer anta karaktären av en industristad, utöver den så dominerande gruvverksamheten. Stadsbilden präglades av industrier och hantverkargårdar. Det var gesällen Graan som bosatte sig i Falun och etablerade färgeriet. Företaget gick i arv inom släkten, vilka drev verksamheten vidare. Verksamheten på Herdinska färgargården pågick ända in på 1970-talet.

Namnet Herdinska härrör från Anders Wilhelm Herdin, som erhöll burskap som färgare 1863. År 1981 ödelades gården av en brand och idag är skölbryggan den enda återstående resten av en hantverkstradition och stadsgård, som utgjort ett viktigt inslag i staden.

Miljö

Herdins skölbrygga ligger i Faluån i centrala Falun. Bryggan ligger vid den stenskodda kajen nedanför Stadshusgränd utmed Östra Hamngatan.

Figur 1. Herdins skölbrygga ligger i centrala Falun, utmed Östra Hamngatan. Foto: Lovisa Lindberg, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Byggnad

Bryggan är en cirka 2,5 meter bred och 4 meter lång öppen konstruktion vars golv består av grova plank. Bryggans nivå följer vattenytans genom att den i hörnen är kedjad till stolpar som är gjutna i åns botten. Stolparna bär också upp det bräntäckta valmade taket. I bryggans mitt finns en öppning där tvättgodset sänktes ned. På bryggan står en mangel med kraftiga trävalsar genom vilken vattnet pressades ut efter sköljningen.

Figur 2. Bryggans mangel användes för att pressa vatten ur tyget efter sköljning. Foto: Lovisa Lindberg, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Byggnadsminnesförklaring

Motivering till byggnadsminnesförklaringen

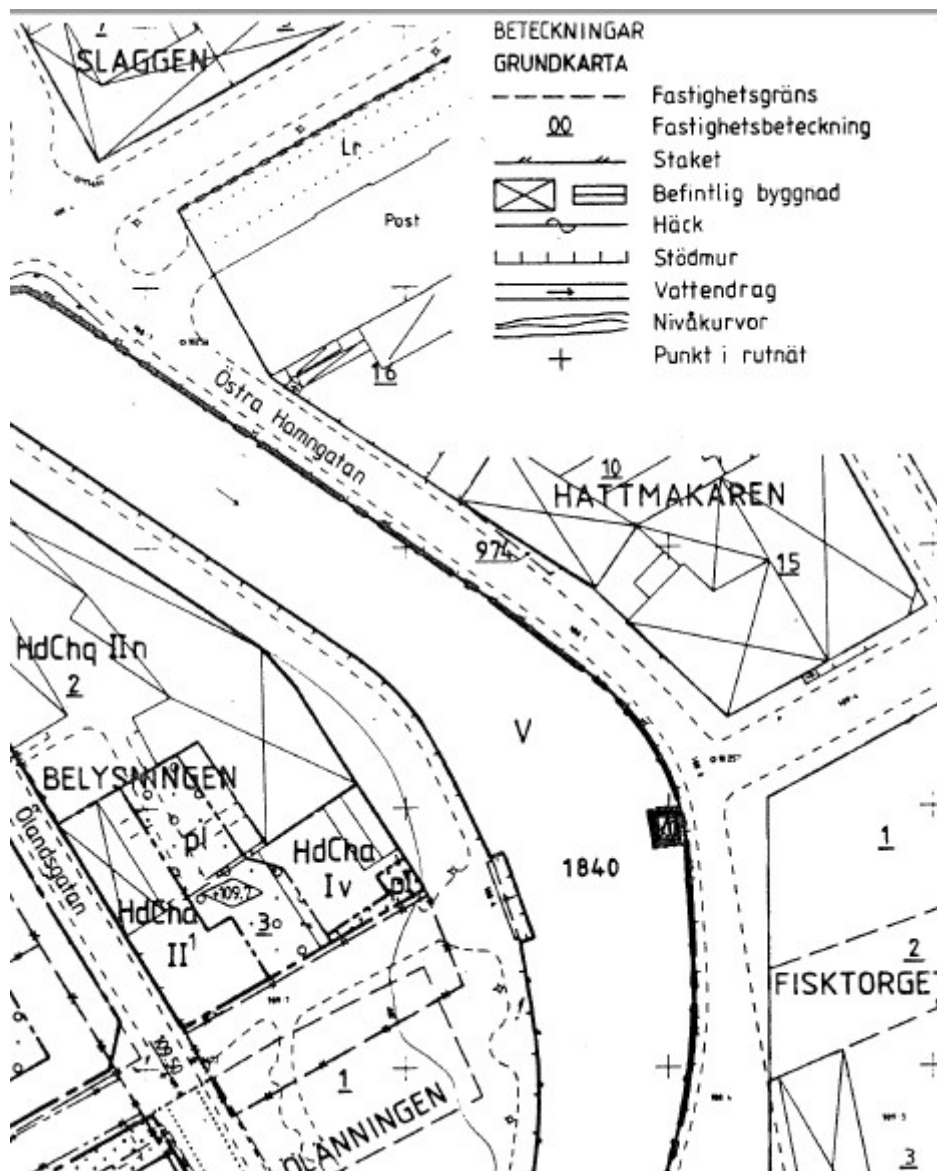
Bryggan torde ha få motsvarigheter i övriga delar av landet och får med hänsyn härtill anses vara synnerligen märklig.

Skyddsbestämmelser

1. Byggnaden, som markerats med svart på bifogade situationsplan, får ej rivas, flyttas, byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att byggnadens kulturhistoriska värde inte minskar.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaden.

Om ändring i byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter finnes nödvändig av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 § byggnadsminneslagen meddela tillstånd härtill.

Figur 3. Situationsplan med byggnadsminnet markerat med svart linje. Ur beslut 1988.12.16.

Administrativa fakta

Kommun: Falun

Fastighetsbeteckning: Falun 7:12

Byggnadsminnesförklaring: 1988.12.16

Tillgänglighet: Bryggan kan beskådas från kajkanten i centrala Falun.

[Byggnadsminnesförklaring Herdins skölbrygga beslut 1988.12.16](#)
[Herdins skölbrygga i Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister](#)